Räkneundervisning.

Ett av de svåraste problemen för läraren är att avväga sin undervisning så att varje elev säkert tillägnar sej den för klassen avsedda kursen. Det blir ett ständigt kryssande mellan klassundervisningens Scylla och individualundervisningens Charybdis. Idealet är givetvis så små klassavdelningar att läraren hinner ägna tillräckligt med tid åt varje barn. Alla vet att detta ideal sällan föreligger. Tvärtemot det önskvärda och nödvändiga går tendensen mot ökat antal barn i avdelningarna.

Särskilt i ämnet räkning med geometri blir svårigheterna uppenbara. Det torde bero därpå att just detta ämne är mer abstrakt än något annat i folkskolan förekommande. Räkneundervisningen måste därför göras så åskådlig som möjligt, något som många gånger kan vara synnerligen besvärligt. Detta visar sej särskilt vid behandlingen av mycket små och mycket stora tal. Hur ska man för barnen kunna åskådliggöra storleken av en miljon eller en miljard? T. o. m. vi vuxna måste ta till hjälpmedel för att få en aning om storleken av dessa värden. Likväl förekommer det alltjämt i läroböckerna i räkning för folkskolan exempel med fem-, sex-, ja upp till sjusiffriga tal. Räkning med sådana tal saknar i regel allt praktiskt värde. Enligt undervisningsplanen ska ju undervisnigen bedrivas så att den tar särskild hänsyn till det praktiska livets behov. Hur många av folkskolans barn kommer att i livet röra sej med miljon- eller miljardvärden? Samma problem uppstår beträffande de mycket små talen i bråkläran.

Anmälaren har tidigare i denna tidnings spalter berört dessa problem och saknar nu anledning att närmare gå in på dem men vill likväl bringa dem i åtanke med anledning av en nu utkommen omarbetad upplaga av "Den grundläggande matematikundervisningen" av lektor Frits Wigforss. (Bergvalls förlag). Förf. diskuterar på ett ställe i boken problemet om hur stora tal man bör syssla med i folkskolan och synes därvid mena att sexsiffriga tal bör barnen räkna med. Redan i 4:e klass ska de göra bekantskap med dessa stora tal enligt förf:s mening. Han anser t. o. m. att en så stor talsort som biljon bör finnas i barnens räkneläror. Av skäl som ovan angivits anser anmälaren att räkning med dessa stora tal i folkskolan är bortkastad tid. Denna behöver användas för mera nära till hands liggande övningar, t. ex. inlärande av multiplikationstabellen och sortförvandlingsövningar, på vilka områden barnen ofta har synnerligen dåliga kunskaper. Beträffande sortförvandlingen instämmer man gärna i förf:s åsikt att folkskolans normalkurs i detta avsnitt strängt måste begränsas, för så vitt man har krav på att barnen verkligen ska behärska den. Sysslandet med gamla mått bör helt och hållet utmönstras, möjligen med undantag av tum, vilket mått alltjämt förekommer inom vissa industrigrenar.

Förf. hävdar energiskt att begripande av kunskapsstoffet ständigt måste eftersträvas vid undervisningen och varnar för att för tidigt börja med mekanisk drill. Först begripande, sedan drill, där så är nödvändigt. Han vänder sej också mot inlärandet av formler av alla möjliga slag, något som läroböckerna ofta syndar emot. Barnen bör i stället själva kunna härleda formlerna i varje särskilt fall.

Vid behandlingen av heltalsläran, räknesättet subtraktion, rekommenderar förf. den s. k. likatilläggsmetoden. Möjligt är att traditionsbundenheten spelar roll, men nog tror anmälaren att den gamla, om man så får säja hederliga lånemetoden är att föredra. I varje fall synes barnen ha lättare att begripa den än den av förf. rekommenderade. Av sekundär betydelse anser förf. vara om decimalerna skrivs med lika stora eller mindre siffror än heltalssiffrorna. Anmälaren anser det vara väsentligt att decimalerna skrivs med mindre siffror. Redan därigenom att siffrorna är mindre måste barnen få en känsla av att de rör sej med talvärden som är mindre än hela tal.

Författarens rekommenderade uppställning av regula-de-tri-problemen kan ju vara en smaksak, men nog förefaller det naturligare, rent praktiskt sett, att först skriva upp det man känner till, så att därigenom frågetecknet, som symboliserar det man ska ta reda på, kommer sist.

Ovanstående reflexioner med anledning av lektor Wigforss bok förtar på inget sätt intrycket att boken är av ett utomordentligt värde och att den är skriven av en framstående kännare på området med kärlek både till ämnet och barnen. För lektor Wigforss framstår också matematikundervisningens möjligheter att påverka barnens tanke- och viljeliv såsom betydande, ett omdöme som man nog måste instämma i. Matematiken kan också såsom inget annat ämne verksamt och klarläggande ingripa i de flesta av skolans övriga ämnen, framhåller förf. I samband därmed är det med tillfredsställelse man konstaterar att lektor Wigforss drar en lans för klasslärarsystemets fördelar framför ämneslärarsystemet.

Den grundläggande matematikundervisningen är en utmärkt handledning, som varmt rekommenderas.

K. Wedlund.

Göteborg.

NEANDERS FOTO
Linnégat. 69. Göteborg.
Kameror — Filmar — Plåtar —
Gragg- och Bakkanäfoto
Framkallning • Kopiering
Tel. 17 80 28. Natt. 14 64 05.

Enköping.

Enköpings
Begravningsbyrå
Kyrkogatan 88. Tel. 106.
COMMISSORIER ALLT
VID DÖDSFALL.

Norgehjälpen
en hederssak
för varje svensk.